

گزارشی از حال و هوای دانشجویان در جوار شهدای گمنام

پرستوهای آرام گرفته در دانشگاه

شهدا، همواره سرمایه و ذخایر عظیم هر ملتی به شمار می‌آیند. از این‌رو، لازم است از این سرمایه‌ها برای جوامع و نسل‌های آینده، به عنوان الگو و سرمشق، استفاده شود. با تحقق این امر مهم، دفن پیکرهای مطهر شهدا، در برنامه کاری مسئولان و دست‌اندرکاران قرار گرفت و بسیاری از مکان‌ها، میزبان این عزیزان شدند و پیکر پاک شهدای گمنام این مرز و بوم، در گوشه و کنار شهر و کشورمان، آرام گرفتند؛ اما از آنجا که اکثر این قهرمانان همیشه تاریخ، از نسل جوان این سرزمین بوده‌اند، تدابیری اندیشیده شد تا پیوندی از جنس آب و آینه، میان این شهدا و جوانان برقرار شود. در همین راستا، مراکز علمی و دانشگاهی، مخترع شدن مکانی از سنگر تحصیل و انسان‌سازی خود را به پیکر شهدا اختصاص دهند و این گونه شد که طی سال‌های اخیر در دانشگاه‌ها و مراکز علمی - تحصیلی کشور، به آرامگاه شهدای گمنام می‌رسیم.

به همین بهانه، ما هم مشفق عشق کردیم و با وضویی نه از جنس خون خود شهدا، بلکه با نیت قربه‌الی الله و حصول معرفت شهدا، پا در دانشگاهی نهادیم که آرامگاه شهیدی را در خود جای داده است؛ دانشگاهی که دانشجویانش قد و قامتی به بلندای همان شهدای دیروز دارند و در دستشان نیز سلاحی است؛ اما نه از جنس سلاح دیروز که اینان با سلاح قلم و جوهر معرفت و آگاهی، در سنگر دفاع از این کیهان قرار گرفته‌اند و در میانه و مشغله‌هایشان، ناگاه سرعشان را کم می‌کنند و یا تغییر مسیر می‌دهند.

اکنون همین جوانان امروزی را می‌بینی که خود را به آرامگاه شهید گمنام می‌رسانند. برخی سلام و فاتحه‌های نثار می‌کنند و عده‌ای با فراتر نهاده، در کنار مزار این عزیز همیشه تاریخ می‌نشینند و با آنها به گفت‌وگو و درد دل می‌پردازند.

فاطمه معصومی، یکی از این دانشجویان است، وی با اظهار خرسندی

* پا در دانشگاهی نهادیم که آرامگاه شهیدی را در خود جای داده است؛ دانشگاهی که دانشجویانش قد و قامتی به بلندای همان شهدای دیروز دارند و در دستشان نیز سلاحی است؛ اما نه از جنس سلاح دیروز که اینان با سلاح قلم و جوهر معرفت و آگاهی به مصاف تاریکی می‌روند...

از وجود مزار شهیدی در محوطه دانشگاهی‌اش، می‌گوید: طرح دفن پیکر مطهر شهدا در برخی مکان‌ها و مناطق، طرحی بسیار در خور تحسین است و مخصوص کشور ما نیست؛ چنانکه در اکثر کشورهای پیشرفته هم این طرح به اجرا در آمده است؛ تا مردم و مسئولان در رفت و آمدهای روزانه‌شان به آنها ادای احترام کرده، با آرم‌های بلندشان، تجدید بیعت کنند؛ به طور مثال، مقبره سرباز گمنام، آرامگاهی است که در میدان «اتوال» (نشار دولگ) پاریس بنا شده است و زیر طاق نصرت معروف پاریس قرار دارد. این آرامگاه پس از پایان جنگ جهانی اول ساخته شد و سبیل جان‌فشانی مبارزانی است که در جنگ، کشته شدند.

خانم معصومی می‌افزاید: وجود متبرک این عزیزان در دانشگاه‌ها، بسیار شایسته است؛ زیرا دانشجویان می‌توانند در کنار آموزه‌های علمی و تجربی، آموزه‌های معنوی را هم توسط این اسوه‌های رشادت، فداکاری و ایثار، برای میهن خود فرا گرفته، اراده و هم‌ت خود را در انجام وظایف و خدمت به طور خالص، تقویت و بارور سازند.

حسین کشاورز دانشجوی دیگری است که به سخنان شهید استاد مطهری استناد کرده، می‌گوید: خون شهید، هر قطره‌اش تبدیل به صدا قشره و هزاران قطره و دریايي از خون می‌شود که وارد پیکره اجتماع می‌گردد و در حقیقت، بزرگ‌ترین تأثیر شهید، صابیت و اثر حمله‌ناپذیر اوست. جامعه، همواره نیازمند حماسه‌آفرینی است؛ حماسه‌هایی نو و آفرینش‌هایی جدید که به جامعه و به نسل‌های آینده، تزریق و منتقل شود و در همین راستا، پیکرهای شهدا از قداست و بزرگی و بزرگواری می‌باشند و همان گونه که بر اساس آموزه‌های اسلام، شهدا با لباس خود دفن می‌شوند و احتیاج به غسل و کفن ندارند، با اتکا به همین دستورات و موازین اسلامی، می‌توان دریافت که شهدا از چه جایگاهی برخوردارند. بنابراین، وجود پرآرزایان در مکان‌های مهمی مانند دانشگاه‌ها، انواری را در آسمان طلاات و جهالت زمانه، می‌تواند.

دانیال سعادتمند نیز با تأیید اظهارات دوستانش، می‌گوید: یکی از اسرار کبریا این است که اجساد مطهر شهدای کربلا و پیکر مطهر ابا عبدالله علیه‌السلام را در خود جای داده است. بنابراین، مکان، تأثیر خاصی در افکار و اعمال انسان دارد و به همین دلیل، اگر می‌خواهیم دانشگاه‌های ما مکان‌های طیب و طاهر و منشأ برکت شوند، باید از تدفین پیکر مطهر شهدا در دانشگاه‌ها، به عنوان یک اقدام در خور تحسین، استقبال کنیم و قطعا شهدا با نورانیت خود، ما را معطر می‌سازند. این عزیزان، نماد و پرچم همه خوبی‌ها هستند؛ زیرا با اهدای جسان خود و در قالب پیکر مطهرشان، آمده‌اند که خوبی‌هایشان را با ما تقسیم کنند و ما را از فیض خودشان بهره‌مند سازند.

به نقل از نشریه پرس‌مان؛ بسیاری از جوانان ما امروزه در پی منبع و یا اسناد راه‌مانا برای انتخاب راه زندگی می‌باشند؛ اما به راستی آیا بهتر از شهدا می‌توان اسنادی یافت؟ شهدا، اسنادانی هستند از جانب خدا تضمین شده‌اند. پس آنان را به عنوان اسناد، اسوه، برگزینیم و از اجساد و ارواح مطهرشان، استمداد بجوییم.

فاطمه زهیری، دانشجوی دیگر این دانشگاه می‌گوید: می‌بایست در تمام زندگی خود، فرهنگ شهید و شهادت را سرایت دهیم و چه خوب است که هر واحد، درسی دانشگاهی‌مان را با یاد شهدا به پایان ببریم. وی افزود: ما در دانشگاه‌ها مخترعیم که نه فقط تصاویر شهدا، بلکه اجساد مبارک آنها را داشته باشیم؛ به این امید که چراغ راهمان شوند و در همین راستا مزار شهدا در دانشگاه‌ها، محل برآورده شدن حاجات بسیاری از دانشجویان و جوانان شده است و در حقیقت، قشر فرهنگی و فحیم دانشجو، شجاعت، بی‌تعلقی به دنیا و مبارزه با نفس را در پای مزار همین شهدا کسب می‌کند.

خانم زهیری ادامه می‌دهد: بی‌شک هدف از اجرای این طرح، زنده کردن روحیه شهادت در دانشجویان و استادان است و سعی شده سمبلی در این مکان‌ها فراهم شود؛ تا هر کس وارد دانشگاه شد، به یاد ایثارگری شهدا بیفتد؛ زیرا در دانشگاه نیز مهم‌ترین امر، همین است که روحیه ایثارگری و شهادت، توسعه و ارتقا یابد؛ تا جامعه یک دست شده، قادر باشد دشمن را زود بشناسد و استقامتش در مقابل این اهریمن، افزون نشود. پس نکوست با ورود به این مکان‌ها و تکریم یاد شهدا، به تزکیه نفس آماره خویش بپردازیم و حس کنیم که فرهنگ ناب اسلامی در این مراکز علمی و تحصیلی، جریان دارد.

امام علی علیه‌السلام می‌فرماید: «خدا، شهدا را در قیامت با جلال، عظمت و نورانیتی وارد می‌کند که اگر انبیا از مقابل اینها بگذرند و سوار باشند، به احترام اینها پیاده می‌شوند». پس نیگوست که محل بارگاه این شهدا، خلوتگاه و مکان راز و نیاز دانشجویان و تجدید میثاتی با این شهدان باشد.

* محمد زندی
فعال دانشجویی

یادداشت دانشجویی

«ایثار»، «وظیفه» یا «خیانت»؟!

شهید مظلوم بهیشتی، تعبیری حکیمانه دارد که زینت‌بخش مداخل بسیاری از ادارات دولتی و مراکز آموزشی است: «زود آمدن و دیر رفتن «ایثار» است؛ به موقع آمدن و به موقع رفتن «وظیفه» است؛ دیر آمدن و زود رفتن «خیانت» است.» «ایثار»، «وظیفه» و «خیانت» سه واژه‌ای هستند که گویی در ایران امروز، فهم لغوی خویش را به یکدیگر عاریه داده و معنای قلب و عکس یافته‌اند! «فاکثی بدون تشریفات و محافظ در فرودگاه»، «حضور بهمانی در صفوف انتهایی نماز جمعه»، «تعزیمت بسیاری با اتوبوس و مترو به محل کار...»؛ تنها تعدادی از تیتراهای رسانه‌های کشور است و چنان با علامات تعجب بی‌دری و وجد و شغف بی حد و اندازه مخیره می‌گرد که هر کس نداند گمنام می‌بود که مسئول مدنظر، در زمره «ایثار گران» دسته‌بندی می‌شوند!

حال سؤال اینجاست که آیا به واقع، «نداشتن محافظ» یا «مترو سواری» یا «استقرار در آخر صف» که کار روزمره مردم عادی است، برای مسئولان نیز «وظیفه» است یا «ایثار» تلقی می‌شود؟! جای تأسف است که اصولاً چنین سؤالی - که پاسخش از پیش معلوم است! - مطرح شود اما میانه شرمساری مضاعف است که گفته شود مسئولان کار را به جکار رسانده‌اند که اگر یکی از ایشان، همچون مردم عادی رفتار کند، خیرش از جمله برزیدترین اخبار فضای مجازی خواهد شد! این یعنی سلطه توقعات ولی‌نمندان انقلاب به حدی تنزل یافته که همین اندازه که مدبری دست از پا خطا نکرده، مرتکب «خیانت» نشود و به «وظایف» بدیهی خویش عمل کند، مستحق ستایش و اعطای نشان «ایثار گری» است!

ما را چه شده است که از موتور گازی شهید ربیعی و دوچرخه قدیمی شهید لاجوردی رسیدیم به تور میناگردی تیوتوتا لند کروز ۷۸ و پورشه Cayenne وزیر باشعور؟! به چه وضعی دچار شدیم که از منازل کوچک استیجاری در مناطق بعضاً دو رقمی پایتخت رسیدیم به باغ‌ویلاهای چند ده هزار متری مسئولان در مناطق یک الی سه تهران به اضمحام لوانسات؟! در چنین اوضاع و احوالی، اگر مسئولی خودروی تولید داخل داشته باشد، گویی شق القمر کرده با اگر احياناً ساکن مرکز شهر باشد، یحتمل اعجازی رخ داده است!

حال به مجرد اینکه کسی بگوید همین به اصطلاح ساده‌زیستی انگشت‌شمار مسئولان نیز جزو «وظایف» ذاتی ایشان است و منتی بر مردم ندارد، یافت می‌شوند سینه‌چاکلی که سؤال را با سؤال پاسخ داده و به قیاس سطح رفاه «خائنین» یا «موظفین» می‌پردازند، غافل از اینکه ساحت مسئولیت در جمهوری اسلامی باید نزدیک به سقف «ایثار» باشد و نه صرفاً عمل به تک «وظیفه»! وقت آن رسیده که بلز از شهید بهیشتی استمداد بطلبیم که گفت: «کسی که در نظام جمهوری اسلامی مسئولیتی را می‌پذیرد یا عاشق است یا دیوانه!»

بنابراین مدیر و مسئول در نظام اسلامی، یا باید دل از تعلقات دنیوی کنده و عاشق خدمت به خلق الله باشد یا اگر فردی دنیاطلب است، باید بداند که این مسئولیتی است با حداکثر زحمت و حداقل اجرت، لذا اگر بدان تن در دهد، نامی جز «دیوانه» بر او نمی‌توان نهاد! حال اگر فردی یافت شود که مسئولیتی بپذیرد و در حین عهده‌داری آن، به یکی از «ذخایر ارزی نظام» تبدیل شود، آیا این شخص «عاشق» است یا «دیوانه»؟! ناگفته پیداست که اتفاقاً چنین فردی نه عاشق است و نه دیوانه، بلکه از چنان عقل معاشی بهره‌مند است که دست تمام اعضای «مجمع عقلاء» را نیز از پشت بسته است!

در چنین شرایطی می‌توان به آن نماینده مجلس حد حد که حق الزحمه خواب در دانشگاه را به آب باریکه بیداری در صحن علنی تزجیح دهد، یا به آن دسته از مدیران نجومی بگیر را نیز محق دانست که دست به قلم برند و با تنظیم شکوایه و ارسال آن به دیوان عدالت، خواهان بازسی گیری پول هایشان باشند؛ چراکه اگر ساکت بنشینند و دست روی دست بگذارند، انگ «دیوانگی» به ایشان خواهد چسبید!

تعبیر فوق شاید در نگاه نخست خنده‌دار به نظر برسد اما حقیقتاً جایز است که در سوگ آن فجاجع گریست. فاجعه زمانی عتیق می‌شود که رخ‌دهای مذکور را با میزانی به نام «امیرالمومنین (ع)» بسنجیم هنگامی که برادر مستحق عقیل را تنها به خاطر تقاضای چند درهم سهم بیشتر از بیت‌المال طرد نمود و یا زمانی که مراجعینی شخصی از نزدیکش داشت، شمع بیت‌المال را خاموش می‌کرد و شمع خودش را روشن می‌نمود! اگر چه میان وضع موجود تارضع مطلوب، تفاوت از زمین تا آسمان است، اما دست نیافتنی هم نیست چه بسا اگر - به فرض محال - دست نیافتنی هم باشد، لاقول می‌توان شمهای کوچک از دولت علوی را به منصف گذاشت.

حرف آخر اینکه بر اساس آمار موجود، اگر تعداد شهدای جنگ تحمیلی را بر حدود ۳۰۰۰۰ پست مدیریتی مهم در کشور، تقسیم کنیم عددی قریب به ۷۲ حاصل می‌شود و این بدان معنی است که برای هر یک از این سه هزار سمت، به تعداد شهیدان کربلا، جوانانی از این آب و خاک جان خور را «ایثار» کرده‌اند؛ لذا با تأسی از آیه شریفه «هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَانِ إِلَّا الْإِحْسَانُ» که ۵۵۰ جزای «ایثار» نه با عمل به «وظیفه» بلکه تنها با «ایثار» متقابل مسئولان جبران خواهد شده حال اگر عده‌ای یافت شوند که بخوانند با اعمال و رفتار ناهنجار، به خون شهدا «خیانت» بکنند، بهترین واکنش به ایشان، نشان دادن در خروجی است!

آخرین آمارها از سهم کشورها از دانشجویان خارجی

بنیانگذار پایگاه استنادی علوم جهان اسلام بایان اینکه سبهم آمریکا از دانشجویان بین‌المللی در سه دهه گذشته کاهش یافته، گفت: فضای سیاسی در این کشور دلیل این کاهش است.

جعفر مهاد گفت: آمریکا در بین کشورهای جهان با بیش از یک میلیون دانشجوی بین‌المللی که در پانز سال ۲۰۱۶-۲۰۱۷ میلادی پذیرش شده‌اند، بیشترین دانشجوی خارجی را دارد. وی افزود: این رقم تقریباً دو برابر دانشجویان بین‌المللی انگلستان است که از این نظر رتبه دوم جهان را اختیار دارد. بنیانگذار پایگاه استنادی علوم جهان اسلام خاطر نشان کرد: با وجود این، سبهم آمریکا از دانشجویان بین‌المللی در سه دهه گذشته کاهش یافته و دانشجویان برای ادامه تحصیل کشورهای دیگری را مانند کانادا، انگلستان و استرالیا انتخاب کرده‌اند.

مهاد تأکید کرد: کاهش دانشجویان بین‌المللی، متخصصان آموزش عالی آمریکا را نگران کرده و بر این عقیده‌اند تا زمانی که این کشور رویکرد خود را به دانشجویان بین‌المللی تغییر ندهد، مزایای فرهنگی و اقتصادی با اهمیتی را که دانشجویان بین‌المللی دارند از دست خواهد داد. وی عنوان کرد: دانشجویان بین‌المللی در سال تحصیلی ۲۰۱۶-۲۰۱۷ میلادی از بیش از ۴۵۰ هزار شغل پشتیبانی کرده‌اند و ۳۶/۹ میلیون دلار نیز به اقتصاد آمریکا کمک کرده‌اند.

بنیانگذار پایگاه استنادی علوم جهان اسلام گفت: در سال ۲۰۱۳ میلادی، دولت آلمان طرح افزایش دانشجویان بین‌المللی را تا سال ۲۰۲۰ به میزان ۳۵۰ هزار نفر اعلام کرد، هدفی که در سال تحصیلی ۲۰۱۶-۲۰۱۷ محقق شد. مهاد اظهار داشت: کانادا امیدوار است تا سال ۲۰۲۲ میلادی تعداد ۴۵۰ هزار دانشجوی بین‌المللی پذیرش کند، هدفی که در سال ۲۰۱۶ میلادی به آن نایل آمده و به

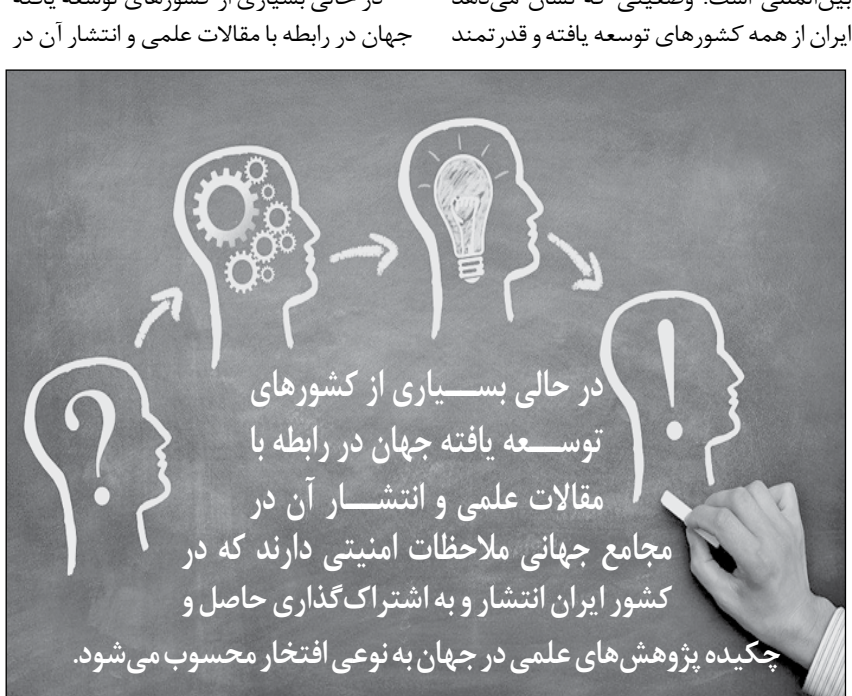
* دانشگاه‌های ایران نیز با توجه به سیاست‌های وزارت علوم و وزارت بهداشت نسبت به جذب دانشجویان بین‌المللی در مقایسه با سال‌های گذشته علاقه بیشتری از خود نشان می‌دهند. در دانشگاه‌های وابسته به وزارت علوم، سازمان امور دانشجویان تعداد دانشجویان بین‌المللی در دانشگاه‌های کشور را ۲۶ هزار نفر اعلام کرده است.

علمی که عملیاتی نمی‌شود!

آمار پایگاه استنادی اسکوپوس در سال ۲۰۱۷ منتشر شد تا نشان دهد که ایران صدرنشین رشد تعاملات علمی بین‌المللی است و این تعاملات بالاترین میزان رشد را در بین قدرت‌های علمی جهان دارد؛ اتفاقی که متولیان علم کشور از شنیدن و انتشار آن مشغوف هستند و با نگاهی تک‌بعدی در پی واکاوی آن هستند.

بررسی پایگاه استنادی اسکوپوس در ۳۰ کشوری که بیشترین کمیت علم دنیا را در سال ۲۰۱۷ منتشر کرده‌اند، حاکی از صدرنشینی ایران در رشد تعاملات علمی بین‌المللی است؛ وضعیتی که نشان می‌دهد ایران از همه کشورهای توسعه یافته و قدرتمند

در حالی بسیاری از کشورهای توسعه یافته جهان در رابطه با مقالات علمی و انتشار آن در مجامع جهانی ملاحظاتی امنیتی دارند که در کشور ایران انتشار و به اشتراک‌گذاری حاصل و چکیده پژوهش‌های علمی در جهان به نوعی افتخار محسوب می‌شود.

مجامع جهانی ملاحظاتی امنیتی دارند که در کشور ایران انتشار و به اشتراک‌گذاری حاصل و چکیده پژوهش‌های علمی در جهان به نوعی افتخار محسوب می‌شود. افتخار به چنین رتبه‌های بین‌المللی از این جهت مورد تشکیک است که جدا از رتبه‌های جهانی علمی باید برای افتخار به رشد علمی به کیفیت رفاه عمومی و افزایش سطح تولیدات علمی نیز در مقام عمل توجه کرد.

در همین رابطه دکتر علی گزنی عضو هیئت علمی مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری درخصوص دیپلماسی علمی و جایگاه ایران گفت: بر اساس بررسی اسکوپوس، در سال ۲۰۱۲ نزدیک به ۱۸ درصد از مقالات ایران با مشارکت بین‌المللی انجام شده بود، به عبارت دیگر، در این سال ۸۲ درصد پژوهش‌ها به صورت مستقل و بدون تعامل مستقیم بین‌المللی به سرانجام رسیده بود.

وی افزود: این در حالی است که توسعه تعاملات علمی بین‌المللی به عنوان یک سیاست، بسترسازی و اقدامات علمی در این زمینه از جمله عوامل مهمی بوده‌اند که موجب شده‌اند تا سهم پژوهش‌ها با مشارکت بین‌الملل در سال ۲۰۱۳ به قدری بیش از ۱۹ درصد و در طی سال‌های ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۶ به حدود ۲۰ درصد برسد.

گزنی خاطر نشان کرد: در سال ۲۰۱۶ سبهم دقیق علم تولید شده با مشارکت بین‌الملل از کل علم تولید شده کشور ۸/۹ درصد بود. در سال ۲۰۱۷ با یک افزایش ۴/۲ درصدی در رشد تعاملات علمی کشور مواجه هستیم. در این سال سهم مقالات با مشارکت بین‌المللی از کل مقالات کشور از مرز ۲۲ درصد گذشت.

وی یادآور شد: مقایسه رشد سهم مشارکت بین‌الملل از کل مقالات کشور در سال ۲۰۱۷ در مقایسه با سال ۲۰۱۶ نشان از یک رشد ۱۲ درصدی دارد که بالاترین نرخ رشد در بین ۳۰ کشور برتر تولیدکننده علم دنیا است. عضو هیئت علمی مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری گفت: بعد از جمهوری اسلامی ایران به ترتیب کشورهای تایوان، لهستان، ترکیه، هند، روسیه، جمهوری چک، مالزی، استرالیا، آفریقای جنوبی،

مهاجران و موزر و آمریکا تنها دلیل کاهش ثبت نام دانشجویان بین‌المللی است. صنعت آموزش عالی کشورهای پیشرفته و حتی در حال توسعه نیز مانند هند و مالزی در این زمینه از سودآوری بالایی برخوردار است و هر روز با ارائه برنامه‌های راهبردی می‌کوشند زمینه‌های مساعدتری را برای جذب حداکثری دانشجویان بین‌المللی فراهم کنند. وی تأکید کرد: دانشگاه‌های ایران به گواه نظام‌های رتبه‌بندی بین‌المللی در موقعیت نسبتاً ممتازی قرار دارند. بنیانگذار پایگاه استنادی علوم جهان اسلام گفت: در سال نام تعدادی از دانشگاه‌های بزرگ جامع و صنعتی در بین دانشگاه‌های برجسته جهان دیده می‌شود. مهاد افزود: در برخی از رشته‌ها به ویژه رشته‌های نوظهور و فناوری‌های پیشرفته دانشگاه‌های کشور در زمره دانشگاه‌های ممتاز جهان قرار دارند.

وی گفت: به نظر می‌رسد آنچه موقعیت دانشگاه‌ها را در جذب دانشجویان بین‌المللی لطمه می‌زند نبود برنامه‌های راهبردی موثر و زیرساخت‌های لازم و عدم حمایت جدی دولت از این برنامه‌ها است.

قابل توجه اساتید حوزه و دانشگاه
تشکل‌های دانشجویی، دانشجویان و طلاب محترم

«صفحه دانشگاه کیهان» از اخبار، بیانیه‌ها، مقالات، یادداشت‌ها و تحلیل‌های فرهنگی یا سیاسی مرتبط با مقالات دانشجویی استقبال می‌کند. علاقه‌مندان می‌توانند فایل حرف‌وفچینی شده مطالب مدنظر خود را به رایانه Daneshgah@Kayhan.ir با نامبر ۲۳۱۱۱۲۰-۰۲۱ ارسال نمایند. بدیهی است که روزنامه کیهان در ویرایش، تلخیص، انتشار یا عدم انتشار متون ارسال، آزاد است.